

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2To/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620010385
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamko
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1620010385.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Šamka a sudcov JUDr. Magdalény Blažovej a JUDr. Márie Szaboovej, v trestnej veci proti obžalovanému H. R., stíhaného pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., o odvolaní obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 0T/80/2020 zo dňa 14.09.2020, na verejnom zasadnutí konanom dňa 24. marca 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolania obžalovaného H. R., nar. XX.XX.XXXX a prokurátora z a m i e t a j ú.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Malacky sp. zn. 0T/80/2020 zo dňa 14.09.2020 bol obžalovaný H. R. uznaný vinným zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že dňa 17.07.2020 v čase o 17,25 hod v E. viedol osobné motorové vozidlo značky Peugeot 206, evidenčného čísla RA XXXBE, na L. ulici pri cúvaní z príjazdovej cesty na súkromný pozemok rodinného domu číslo XX/D narazil zadnou ľavou časťou vozidla do zadnej ľavej časti stojacieho vozidla Škoda Fabia, evidenčného čísla MA XXXDD, následne chcel z miesta nehody odísť, pričom svedok uvedenej udalosti na miesto privolať políciu, ktorá u obvineného vykonala v čase o 17,59 hod. dychovú skúšku na zistenie požitia alkoholických nápojov elektronickým prístrojom typu AlcoQuant 6020 plus, výrobného čísla K s výsledkom 1,25 mg/l alkoholu v dychu a pri opakovanej dychovej skúške v čase o 18,23 hod. mu bola nameraná hodnota 1,23 mg/l alkoholu v dychu.

Za to mu bol podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. k), l) Tr. zák., § 51 ods. 1, § 51 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky so stanovením probačného dohľadu nad správaním sa obžalovaného v skúšobnej dobe. Podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. bolo obžalovanému uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok. Zároveň bol obžalovanému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 3 roky.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný ako aj prokurátor.

Obžalovaný v písomných dôvodoch svojho odvolania namieta, že mu bol rozsudkom uložený zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, hoci z jeho lekárskeho vyšetrenia vyplýva, že nie je závislý na alkoholických nápojoch a nie je preto potrebné žiadne liečenie. Navrhol, aby krajský súd zrušil čiastočne výrok o treste a uložil mu trest bez obmedzenia spočívajúceho v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Prokurátor v písomných dôvodoch podaného odvolania namieta výrok o treste. Je názoru, že vzhľadom na nameranú hodnotu alkoholu v dychu obžalovaného (2,60 promile), čo je ťažká opitosť, je nutné uložiť

obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody. Navrhol preto, aby krajský súd zrušil výrok o treste v napadnutom rozsudku a obžalovanému uložil nepodmienečný trest odňatia slobody so zaradením obžalovaného do ústavu s minimálnym stupňom stráženia spolu s trestom zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel.

K odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril obžalovaný, ktorý uviedol, že v deň spáchania skutku nebol zastavený políciou počas vedenia motorového vozidla. Dychovej skúške sa podrobil po spôsobení škodovej udalosti na podnet policajnej hliadky s tým, že po príchode policajnej hliadky sa už vo vozidle nenachádzal, ale stále mimo vozidla. Mimosúdne škodovú udalosť urovnal, poškodenému majiteľovi vozidla uhradil 300 euro v hotovosti, ktorú od neho žiadal, o čom spísali aj potvrdenie.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu prokurátorka uviedla, že sa pridriava písomných dôvodov podaného odvolania a navrhla, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia ako aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

Obžalovaný uviedol, že zotráva na dôvodoch podaného odvolania, chce zvýrazniť, že k takémuto skutku z jeho strany už nikdy nepríde, ľutuje to. Nie je závislý na alkohole, veľmi ho to mrzí, pričom poukazuje aj na to, že vyrovnal celú škodovú udalosť.

Krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že podané odvolania obžalovaného a prokurátora nie sú dôvodné.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Odvolací súd konštatuje, že odvolanie obžalovaného ako aj odvolanie prokurátora boli zamerané len do výroku o treste a preto odvolací súd preskúmal len tento oddeliteľný výrok. Pokiaľ ide o výrok o vine, odvolací súd vychádzal z napadnutého rozsudku, ktorým bol obžalovaný H. R. uznaný vinným zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa dopustil tak, že pod vplyvom alkoholu (1,25 mg/l) viedol motorové vozidlo. Ohľadne výroku o vine krajský súd pripomína, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine, ktoré bolo následne súdom prijaté a preto sa dokazovanie na hlavnom pojednávaní obmedzilo iba na výrok o treste.

Krajský súd je názoru, že podmienený trest odňatia slobody s probačným dohľadom so stanovením zákazu konzumácie alkoholických nápojov a iných návykových látok v skúšobnej dobe, v kombinácii aj so zákazom činnosti viesť motorové vozidlá, ktorý bol uložený obžalovanému za spáchanie stíhaného skutku je v súlade so zákonom, t. j. v súlade so zásadami pre ukladanie trestov v zmysle § 34 Tr. zák.

Súd prvého stupňa vychádzal pri ukladaní trestu obžalovanému správne primárne zo závažnosti prečinu, z ktorého bol obžalovaný uznaný vinným a ktorú určuje už zákonodarca stanovením rozpätia trestnej sadzby, pričom v danom prípade je výška trestnej sadzby stanovená zákonom (§ 289 ods. 1 Tr. zák.) v rozpätí až na jeden rok. Aj odvolací súd zistil u obžalovaného dve poľahčujúce okolnosti spočívajúcu v tom, že obžalovaný sa k spáchaniu trestného činu priznal a svoj čin ľutoval (§ 36 písm. l) Tr. zák.) a dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu (§ 36 písm. k) Tr. zák.), pričom žiadne priťažujúce okolnosti zistené neboli. Vzhľadom k tomu, že prevažujú poľahčujúce okolnosti súd prvého stupňa správne postupom podľa § 38 ods. 3, ods. 8 Tr. zák., znížil hornú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu (jedna tretina sú štyri mesiace), teda po tejto zákonnej úprave bola upravená trestná sadzba v rozpätí až na osem mesiacov.

V súvislosti s úvahami o ukladaní druhu a výmery trestu odvolací súd poukazuje na okolnosti prípadu, teda najmä na to, že obžalovaný sa dopustil stíhaného trestného činu tak, že jazdil značne pod vplyvom alkoholu, pričom obžalovaný vedel, že vedie motorové vozidlo po tom, ako užil alkoholické nápoje. Obžalovaný teda vedome ignoroval pravidlá cestnej premávky (zákon č. 8/2009 Z. z.), ktoré zakazujú vodičom jazdu bezprostredne potom ako užívali alkoholické nápoje, respektíve v prípadoch, kedy by mohli byť ešte ovplyvnení alkoholickými nápojmi. Z tohto pohľadu je bez významu, aké okolnosti ho k vedomému porušeniu zákazu viesť motorové vozidlá pod vplyvom alkoholických nápojov viedli (relevantnou okolnosťou by bolo len konanie v krajnej núdzi, o krajnú núdzu však v posudzovanom prípade celkom zjavne nešlo).

Pokiaľ ide o jazdu obžalovaného pod vplyvom alkoholu, tak výška nameranej hodnoty alkoholu v dychu (cez 2 promile) bola tak vysoká, že vylučovala spôsobilosť obžalovaného riadne sa venovať riadeniu vozidla a dostatočne rýchlo reagovať na iných prípadných účastníkov cestnej premávky. Krajský súd v tejto súvislosti pripomína judikatúru Najvyššieho súdu, podľa ktorej vedenie motorového vozidla vodičom, ktorý požil väčšie množstvo alkoholu, je potrebné považovať za činnosť, kde možnosť ohrozenia chránených záujmov vyplýva už z povahy vozidla, ktoré svojou váhou a motorickou silou môže spôsobiť vážne deštruktívne účinky (R I/1966). V súdnej praxi sa pritom spravidla považuje za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky taký stupeň opojenia vodiča alkoholom, ak je vodičovi v čase jazdy nameraná hladina alkoholu najmenej 1 promile (R 12/1985). Alkohol je pritom, vo všeobecnosti, považovaný za návykovú látku, ktorá je spôsobilá nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávací schopnosti alebo sociálne správanie (§ 130 ods. 5 Tr. zák.). Obžalovaný mal určite vedomosť o týchto účinkoch alkoholu, pretože na takéto poznanie nie je potrebné medicínske vzdelanie, ale postačí len laická vedomosť kombinovaná s vedomosťou každého vodiča, že viesť motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu je zakázané a že takéto konanie môže spôsobiť vážne dopravné nehody.

Odvolací súd práve s poukazom na vyššie uvedené okolnosti prípadu dospel k záveru, že pre nápravu obžalovaného, ktorý nedokázal rešpektovať pravidlá cestnej premávky a viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, nebude postačovať len uloženie samostatného alternatívneho trestu, napríklad peňažného trestu, pretože za takéto závažné (úmyselné) porušenie pravidiel cestnej premávky je nutné ukladať trest odňatia slobody. Na strane druhej, je nutné prihliadnúť aj na skutočnosť, že obžalovaný sa priznal k spáchanej trestnej činnosti, túto úprimne oľutoval, nahradil spôsobenú škodu a v osobe obžalovaného nejde osobu, ktorá by sústavne porušovala pravidlá cestnej premávky, prípadne sa opakovane dopúšťala protiprávných konaní. V tomto smere krajský súd poukazuje na to, že obžalovaný bol doposiaľ len raz súdne trestaný (rok 2005), avšak sa hľadá na neho akoby súdne trestaný nebol. Všetky tieto skutočnosti je nutné hodnotiť v prospech obžalovaného a vo svojom súhrne znemožňujú, aby bol obžalovanému ukladaný nepodmienečný trest odňatia slobody, ako to požaduje v podanom odvolaní prokurátor. V danom prípade teda na nápravu obžalovaného a ochranu spoločnosti postačí uloženie trestu odňatia slobody na hornej hranici upravenej trestnej sadzby (8 mesiacov) s podmieneným odkladom jeho výkonu na pomerne dlhú skúšobnú dobu (3 roky) s probačným dohľadom za súčasného uloženia zákazu obžalovanému požívať v skúšobnej dobe alkoholické nápoje a iné návykové látky. Tento trest je dostatočne prísny a zodpovedá všetkým okolnostiam významným pre uloženie trestov.

Pokiaľ prokurátor v podanom odvolaní žiadal uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody obžalovanému, nakoľko ten viedol motorové vozidlo v značnom stave opitosti, tak krajský súd opakuje, že pri ukladaní trestu musí súd v prvom rade vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu. Závažnosť trestného činu určuje sám zákonodarca a to stanovením rozpätia trestnej sadzby a tým, že jednotlivé trestné činy, podľa stanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia, zaraďuje medzi prečiny, zločiny, prípadne obzvlášť závažné zločiny. Tomuto zaradeniu potom zodpovedá buď možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov (napríklad alternatívnych, nespojených s odňatím slobody), prípadne povinnosť súdu uložiť len trest odňatia slobody. Pri prečine ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. stanovuje zákonodarca trestnú sadzbu v rozpätí až na jeden rok. Už týmto ho zákonodarca zaraďuje medzi prečiny (§ 10 ods. 1 písm. b) Tr. zák.), avšak podstatným tu je hlavne to, že stanovením rozpätia trestnej sadzby, zaradil zákonodarca tento trestný čin medzi menej závažné trestné činy, čo možno vyvodíť z toho, že za jeho spáchanie nemusí súd povinne vôbec ukladať trest odňatia slobody (§ 34 ods. 6 Tr. zák. argumentum a contráριο). Trestom odňatia slobody sa tu má na myslieť nielen jeho nepodmienečná forma, ale aj prípadné podmienené odloženie výkonu trestu odňatia slobody. Súd za spáchanie prečinu podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. môže preto uložiť dokonca len samostatné alternatívne tresty ako napríklad peňažný trest, trest povinnej práce, trest zákazu činnosti a podobne a to aj za podmienky, že sa páchatel dopustil tohto prečinu v značnom stave opitosti.

Z uvedených skutočností preto odvolací súd uzatvára, že prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. nie je podľa zákonodarcu tak typovo závažným trestným činom, aby určil súdu povinnosť ukladať pri ňom trest odňatia slobody. Odvolací súd sa preto v žiadnom prípade nemôže stotožniť s argumentáciou prokurátora uvedenou v odvolaní, že za spáchanie stíhaného skutku je adekvátnym trestom len uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody. Odvolací súd ďalej

pripomína, že pri zvažovaní druhu trestu je nutné vychádzať, okrem závažnosti spáchaného prečinu, aj z toho, že nepodmienečný trest odňatia slobody je trest ultima ratio (posledná a krajná možnosť), ktorý môže súd uložiť len vtedy, ak iné druhy trestov, prípadne iné formy trestu odňatia slobody, nemôžu celkom zjavne viesť k náprave obžalovaného.

Odvolačný súd upozorňuje, že spáchanie stíhaného prečinu pod vplyvom alkoholu nie je jediná okolnosť podstatná pre určenie druhu a výmery trestu a preto ju nemožno preceňovať a izolovane z nej vyvodzovať závery pre uloženie trestu, tak ako to urobil prokurátor v podanom odvolaní. Súd nemôže rezignovať na zákonné kritériá stanovené pre určovanie druhu a výmery trestu (napríklad výrazné pohľadujúce okolnosti, či nenarušenosť páchatel'a tohto prečinu) a paušálne ukladať pri takýchto prečinoch nepodmienečné tresty odňatia. Takýto postup považuje krajský súd za neprijateľný a odporujúci zásade individualizácie a spravodlivosti trestu. Pri naznačenom formálnom postupe zo strany súdu by totiž trest prestal byť trestom a stal by sa len obligatónym zabezpečovacím opatrením.

Súd prvého stupňa správne kombinoval ukládanie vyššie uvedeného podmieneného trestu odňatia slobody aj s uložením trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 3 roky, nakoľko prečin bol spáchaný práve v súvislosti s vedením motorového vozidla pod vplyvom alkoholu, pričom výšku tohto trestu súd stanovil pri dolnej hranici trestnej sadzby. Odvolačný súd opakuje, že tento druh trestu musel byť v posudzovanom prípade uložený, pretože obžalovaný preukázal, že nerešpektuje dopravné predpisy a jazdou pod vplyvom alkoholu ich úmyselne ignoruje a vytvára tak ohrozenie pre ostatných účastníkov cestnej premávky. V tomto smere odvolačný súd poukazuje aj na ustálenú judikatúru (napríklad R I./1966), ktorá konštatuje, že účelom trestu zákazu činnosti je predovšetkým zabrániť opakovaniu trestného činu a preto jeho uloženie je plne odôvodnené vtedy, keď páchatel' trestným činom v doprave vyvolá pochybnosť o svojej spoľahlivosti alebo spôsobilosti k vedeniu motorových vozidiel. Závažným prejavom vodičskej nedisciplinovanosti je najmä vedenie motorových vozidiel po požití alkoholu, pričom spoločenský záujem na ochrane ohrozených hodnôt vyžaduje, aby uloženie trestu zákazu činnosti bolo pravidlom aj vtedy, ak nevznikne škodlivý následok, t. j. aj v prípadoch trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky. Neuloženie tohto druhu trestu páchatel'om uvedeného trestného činu by malo byť len výnimkou, odôvodnenou mimoriadnymi okolnosťami prípadu a doterajším spôsobom života páchatel'a. Odvolačný súd konštatuje, že žiadne mimoriadne okolnosti prípadu v danej trestnej veci zistené neboli.

Krajský súd poukazuje aj na tzv. generálnu prevenciu trestu, keď spoločnosť negatívne a pomerne citlivo vníma porušovanie dopravných predpisov nezodpovednými vodičmi a to najmä porušenie zákazu viesť motorové vozidlá pod vplyvom alkoholických nápojov, ktoré často končia dopravnými nehodami so smrteľnými zraneniami iných účastníkov cestnej premávky (či škodou na cudzom majetku), ktorí sami pravidlá cestnej premávky žiadnym podstatným spôsobom neporušili. Trest musí byť preto aj taký, aby odradil iných od páchania trestných činov, v danom prípade odradil iných požívať alkoholické nápoje bezprostredne pred riadením motorového vozidla.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného spočívajúce v tom, že nie je nutné, aby mu bolo ukladané obmedzenie zakazujúce mu požívať alkoholické nápoje, či iné návykové látky v skúšobnej dobe, nakoľko z jeho lekárskeho vyšetrenia jednoznačne vyplýva, že nie je závislý na alkoholických nápojoch a nie je nutné v jeho prípade liečenie, tak odvolačný súd upozorňuje, že obžalovanému nebolo uložené napadnutým rozsudkom žiadne ochranné liečenie. Okresný súd mu v rámci podmieneného trestu odňatia slobody uložil len obmedzenie, zákaz užívania alkoholických nápojov, či iných návykových látok počas plynutia skúšobnej doby. Na uloženie takéhoto obmedzenia v rámci ukladaného trestu sa nevyžaduje zistenie závislosti obžalovaného na návykových látkach, keďže nejde o ochranné liečenie, ale postačí iba okolnosť, že trestný čin bol spáchaný pod vplyvom alkoholu a obžalovaný má v priebehu skúšobnej doby podmieneného odsúdenia preukázať, že vie viesť riadny život aj bez užívania alkoholických nápojov alebo iných návykových látok.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.